

PROVES ESPECÍFIQUES D'ACCÉS ALS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS
GRAU de MÚSICA (Resolució EDU/226/2024) - CURS 2024 - 2025

Nom i cognoms / Nombre y apellidos

DNI o passaport / pasaporte

A omplir pel centre / A rellenar por el centro

B10	Nota	Signatura corrector
		NOM I COGNOMS

CONVOCATÒRIA de JUNY / CONVOCATORIA de JUNIO
Barcelona, ____ de juny / junio del 2024

(Versió en català)

B10 – Debat sobre un tema pedagògic [CAT]

12/03/2024 criatures.ara.cat - Elisenda Rosanas

Ni Shakira ni 'El gall i la gallina': quina música hauria de sonar a l'escola?

Els experts recomanen que el personal de lleure i l'equip docent segueixin la mateixa estratègia

BARCELONA

A casa d'en Miquel, els pares controlen la música que s'escolta als espais comuns a través de la tauleta o el mòbil. Un dels moments de Spotify compartit és quan van cap a escola i la selecció de cançons no depèn en cap cas dels fills: la Carla, que fa segon, i en Joan, que fa 15. Però, de vegades, els demanen algun tema de moda que se sorprenen que se sàpiguen perquè tenen clar que si a ells no els agrada, no sona a casa. "Sovint les lletres diuen coses per a les quals no tenen l'edat adequada", manifesta en Miquel. I no només es refereix a cançons amb cert contingut sexual o missatges poc educatius per a nens que tot just comencen la primària, com ara Shakira, Aitana o de qualsevol cantant de reggaeton, sinó també a altres temes més "inofensius" que no poden entendre de grups catalans que sonen a tot arreu.

Si a casa no els les posen, aquestes cançons d'on surten? Sense saber-ho del cert, en Miquel està convençut que els seus fills les senten a l'escola: però no a l'aula, sinó més aviat a l'hora del pati.

Aquesta és una queixa habitual entre les famílies que no opten per la via lliure, en el terreny musical, i limiten i vigilen què escolten els fills, tinguin l'edat que tinguin. A les escoles tampoc hi és, aquesta via lliure, però s'acostuma a flexibilitzar en festes i celebracions i, sobretot, als espais de lleure, on els monitors agafen les regnes de les activitats. Tal com explica Núria Pedrós, doctora en pedagogia i membre de la Xarxa d'Expertes del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, en aquest temps no lectiu els equips apliquen dinàmiques i estratègies per guanyar-se els infants i la música és una eina més per aconseguir aquest objectiu. "Els monitors no sempre tenen els recursos per escollir les cançons idònies", diu Pedrós.

PROVES ESPECÍFIQUES D'ACCÉS ALS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS **GRAU de MÚSICA (Resolució EDU/226/2024) - CURS 2024 - 2025**

Acompanyament musical

La doctora en pedagogia comprèn les famílies que es preocupen pel vocabulari i el missatge de determinades melodies, però també d'alguns balls i moviments que imiten –de TikTok, YouTube o altres fonts– els nens i les nenes. Pedrós reconeix que el personal de lleure hauria de compartir el projecte amb l'equip docent de l'escola per comprovar que hi ha cert esperit crític en aquest fenomen i que cal, també, no donar-hi més importància del compte. En aquest sentit, destaca que molts infants no acaben recordant què diu una determinada cançó i que de vegades prohibir és contraproduent. Per això, aposta per fer un acompanyament familiar amb un paper protagonista dels progenitors a l'hora de dotar d'un punt de vista crític els infants.

Músic del grup Xiula i professor de guitarra elèctrica a diverses escoles municipals de música de Barcelona, Adrià Herèdia ha adoptat justament aquesta filosofia. És pare d'una adolescent de 13 anys i d'un nen que cursa tercer de primària i fa temps que, igual que determinades expressions lingüístiques, programes de televisió o pòdcasts, li arriben a casa amb cançons de moda. "Per a ells és ser dins del grup o no", diu Herèdia, que afegeix que és "conscient" que és difícil d'evitar. Herèdia ha decidit que musicalment no jutja cap tema perquè com a professional de la música entén que "tot és vàlid", però qüestiona amb els fills el contingut de les lletres. A casa seva tenen llistes de reproducció compartides de manera que ha d'escoltar les cançons que els seus fills volen, però, de tant en tant, en sona una del seu gust. Ho veu com una possible solució a no escoltar sempre la seva música i obrir-los el ventall a altres estils i artistes.

"Si em pregunten si m'agrada, opino sobre la melodia o el ritme i acabo dient que no m'agrada el que diu", explica Herèdia. "Confio a treballar el criteri i crec que prohibir seria contraproduent", afegeix. Com a integrant d'un grup amb un projecte pedagògic al darrere, Herèdia és conscient que precisament les lletres menys treballades, fins i tot "despectives o violentes", acaben tenint una gran difusió per la indústria que tenen al darrere, molt per sobre de les cançons més educatives. "Joves i adolescents són presa fàcil", argumenta Herèdia.

De lletres poc adequades, n'hi ha hagut sempre

Malgrat admetre la preocupació per la influència dels continguts i versos d'alguns estils als adolescents i preadolescents, Herèdia recorda que hi ha cançons de picar mans amb contingut violent (assassinats, cops, etc.) força "bèstia" i cançons populars com ara El senyor Ramon i El gall i la gallina que no deixen de ser masclistes i que ara es comencen a evitar a les classes dels més menuts. Però en certes edats "no pots evitar-les, però sí minimitzar-les". Per això, defensa que l'escola i l'institut han d'actuar també a través d'aquestes lletres. Posaria el filtre a la possibilitat o no de treballar una lletra a classe. Com a dictat, per exemple, o per analitzar. Herèdia recorda que l'objectiu de l'escola és "educar amb respecte" i per això els continguts són importants. Escoltar o difondre lletres poc adequades seria contrari a aquest fi.

PROVES ESPECÍFIQUES D'ACCÉS ALS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS GRAU de MÚSICA (Resolució EDU/226/2024) - CURS 2024 - 2025

Rosalía, un referent

En aquest sentit, lamenta que costi que les escoles coneguin segons quins projectes musicals que poden tenir més èxit entre els nens i nenes més grans o fins i tot els adolescents. "Entre Xesco Boix i el reggaeton hi ha un ventall molt ampli de música", assenyala Herèdia. En el seu cas personal, està prou content que la seva filla gran hagi estat adolescent en època de Rosalía. "Ens ha salvat perquè és un referent interessant, amb projecte, i malgrat que les lletres podrien ser millors, explica vivències i és prou responsable amb el missatge que transmet".

Cinc punts clau que l'escola hauria de tenir en compte

Segons l'Associació d'Ensenyants de Música de Catalunya (Aemcat), tenint en compte que l'escola té per principi "el respecte i l'acolliment de tots els infants", aquests punts són els que hauria de tenir en compte a l'hora d'escollir la música:

- No pot promoure músiques que ofenguin i menystinguin determinades persones pel seu gènere, procedència, orientació sexual, cultural o creences. Si s'escullen les lectures pel llenguatge i el contingut, s'ha de ser igual de curós amb el text de la música que sona a les festes escolars
- Ha de treballar l'esperit crític dels infants perquè valorin i gaudeixin de la música i siguin capaços d'elaborar els seus propis filtres. Quan s'ofereix la possibilitat d'escollir música, s'ha d'aprofitar l'oportunitat de parlar dels temes que escolten també a casa.
- No pot negar la realitat –i l'accés a contingut multimèdia no adequat és una realitat– i no pot ser un agent passiu. Ha de preservar el caràcter educatiu de tots els espais: activitats de l'AFA, extraescolars, menjador, casals...
- Ha d'acostar a tots els alumnes les grans obres universals i les grans obres de qualitat que només arriben a un percentatge petit de públic.
- Ha de vetllar per les músiques d'arrel i pel patrimoni musical. Cal que aquesta música hi tingui un espai en detriment d'altres estils que ja se senten a tot arreu.

Criteria d'avaluació: Grau en què l'aspirant demostra claredat i coherència a l'hora d'argumentar i justificar idees, expressa idees que tenen relació amb el text proposat amb claredat i concisió i segueix un fil central i/o pertinent, no col·lateral anecdòtic. Grau en què l'aspirant demostra capacitat d'interacció, de comunicació, d'expressió, d'escolta i de treball en equip, aportant alguna idea nova i mostrant iniciativa; recull idees i arguments d'altres i hi afegeix, matisa, contrasta; en el conjunt d'intervencions, ha fet servir un temps equitatiu, no acapara; la seva intervenció aporta alguna cosa/funció: obrir el debat, aprofundir, recollir, contrastar, sintetitzar, resumir, etc.

B10 – Debate sobre un tema pedagógico [ESP]

12/03/2024 criatures.ara.cat - Elisenda Rosanas

Ni Shakira ni 'El gallo y la gallina': ¿qué música debería sonar en la escuela?

Los expertos recomiendan que el personal de ocio y el equipo docente sigan la misma estrategia

BARCELONA

En casa de Miquel, los padres controlan la música que se escucha en los espacios comunes a través de la tableta o el móvil. Uno de los momentos de Spotify compartido es cuando van hacia escuela y la selección de canciones no depende en ningún caso de los hijos: la Carla, que hace segundo, y Joan, que hace I5. Pero, a veces, les piden algún tema de moda que se sorprenden de que se sepan porque tienen claro que si a ellos no les gusta, no suena en casa. "A menudo las letras dicen cosas para las que no tienen la edad adecuada", manifiesta Miquel. Y no sólo se refiere a canciones con cierto contenido sexual o mensajes poco educativos para niños que recién empiezan la primaria, como Shakira, Aitana o de cualquier cantante de reggaeton, sino también a otros temas más "inofensivos" que no pueden entender de grupos catalanes que suenan en todo el mundo.

Si en casa no se las ponen, ¿esas canciones de dónde salen? Sin saberlo de lo cierto, Miquel está convencido de que sus hijos las sienten en la escuela: pero no en el aula, sino más bien a la hora del patio.

Esta es una queja habitual entre las familias que no optan por la vía libre, en el terreno musical, y limitan y vigilan qué escuchan los hijos, tengan la edad que tengan. En las escuelas tampoco está, esta vía libre, pero se acostumbra a flexibilizar en fiestas y celebraciones y, sobre todo, en los espacios de ocio, donde los monitores cogen las riendas de las actividades. Tal y como explica Núria Pedrós, doctora en pedagogía y miembro de la Red de Expertas del Colegio Oficial de Pedagogía de Cataluña, en este tiempo no lectivo los equipos aplican dinámicas y estrategias para ganarse los niños y la música es una herramienta más para conseguir este objetivo. "Los monitores no siempre tienen los recursos para escoger las canciones idóneas", dice Pedrós.

Acompañamiento musical

La doctora en pedagogía comprende a las familias que se preocupan por el vocabulario y el mensaje de determinadas melodías, pero también de algunos bailes y movimientos que imitan –de TikTok, YouTube u otras fuentes– a los niños y las niñas. Pedrós reconoce que el personal de ocio debería compartir el proyecto con el equipo docente de la escuela para comprobar que hay cierto espíritu crítico en este fenómeno y que es necesario, también, no darle más importancia de la cuenta. En este sentido, destaca que muchos niños no acaban recordando qué dice una determinada canción y que a veces prohibir es contraproducente. Por ello, apuesta por hacer un acompañamiento familiar con un papel protagonista de los progenitores a la hora de dotar de un punto de vista crítico a los niños.

Músico del grupo Xiula y profesor de guitarra eléctrica en varias escuelas municipales de música de Barcelona, Adrià Herèdia ha adoptado justamente esta filosofía.

PROVES ESPECÍFIQUES D'ACCÉS ALS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS **GRAU de MÚSICA (Resolució EDU/226/2024) - CURS 2024 - 2025**

Es padre de una adolescente de 13 años y de un niño que cursa tercero de primaria y hace tiempo que, al igual que determinadas expresiones lingüísticas, programas de televisión o podcasts, le llegan a casa con canciones de moda. "Para ellos es estar dentro del grupo o no", dice Heredia, que añade que es "consciente" de que es difícil de evitar. Heredia ha decidido que musicalmente no juzga ningún tema porque como profesional de la música entiende que "todo es válido", pero cuestiona con los hijos el contenido de las letras. En su casa tienen listas de reproducción compartidas de manera que debe escuchar las canciones que sus hijos quieren, pero, de tanto en tanto, suena una de su gusto. Lo ve como una posible solución a no escuchar siempre su música y abrirles el abanico a otros estilos y artistas.

"Si me preguntan si me gusta, opino sobre la melodía o el ritmo y acabo diciendo que no me gusta lo que dice", explica Heredia. "Confío en trabajar el criterio y creo que prohibir sería contraproducente", añade. Como integrante de un grupo con un proyecto pedagógico detrás, Heredia es consciente de que precisamente las letras menos trabajadas, incluso "despectivas o violentas", acaban teniendo una gran difusión por la industria que tienen detrás, muy por encima de las canciones más educativas. "Jóvenes y adolescentes son presa fácil", argumenta Heredia.

De letras poco adecuadas, las ha habido siempre

A pesar de admitir la preocupación por la influencia de los contenidos y versos de algunos estilos a los adolescentes y preadolescentes, Heredia recuerda que hay canciones de picar manos con contenido violento (asesinatos, golpes, etc.) fuerza "bestia" y canciones populares como Don Ramón y El gallo y la gallina que no dejan de ser machistas y que ahora se empiezan a evitar en las clases de los más chicos. Pero en ciertas edades "no puedes evitarlas, pero sí minimizarlas". Por ello, defiende que la escuela y el instituto deben actuar también a través de estas letras. Pondría el filtro a la posibilidad o no de trabajar una letra en clase. Como dictado, por ejemplo, o para analizar. Heredia recuerda que el objetivo de la escuela es "educar con respeto" y por eso los contenidos son importantes. Escuchar o difundir letras poco adecuadas sería contrario a este fin.

Rosalía, un referente

En este sentido, lamenta que cueste que las escuelas conozcan según qué proyectos musicales que pueden tener más éxito entre los niños y niñas mayores o incluso los adolescentes. "Entre Xesco Boix y el reggaeton hay un abanico muy amplio de música", señala Heredia. En su caso personal, está bastante contento de que su hija mayor haya sido adolescente en época de Rosalía. "Nos ha salvado porque es un referente interesante, con proyecto, y aunque las letras podrían ser mejores, explica vivencias y es bastante responsable con el mensaje que transmite".

Cinco puntos clave que la escuela debería tener en cuenta

Según la Asociación de Enseñantes de Música de Cataluña (Aemcat), teniendo en cuenta que la escuela tiene por principio "el respeto y la acogida de todos los niños", estos puntos son los que debería tener en cuenta a la hora de escoger la música:

PROVES ESPECÍFIQUES D'ACCÉS ALS ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS **GRAU de MÚSICA (Resolució EDU/226/2024) - CURS 2024 - 2025**

- No puede promover músicas que ofendan y menosprecien a determinadas personas por su género, procedencia, orientación sexual, cultural o creencias. Si se eligen las lecturas por el lenguaje y el contenido, hay que ser igual de cuidadoso con el texto de la música que suena a las fiestas escolares
- Debe trabajar el espíritu crítico de los niños para que valoren y disfruten de la música y sean capaces de elaborar sus propios filtros. Cuando se ofrece la posibilidad de escoger música, hay que aprovechar la oportunidad de hablar de los temas que escuchan también en casa.
- No puede negar la realidad –y el acceso a contenido multimedia no adecuado es una realidad– y no puede ser un agente pasivo. Debe preservar el carácter educativo de todos los espacios: actividades de la AFA, extraescolares, comedor, casales...
- Debe acercar a todos los alumnos las grandes obras universales y las grandes obras de calidad que sólo llegan a un porcentaje pequeño de público.
- Debe velar por las músicas de raíz y por el patrimonio musical. Es necesario que esta música tenga un espacio en detrimento de otros estilos que ya se sienten en todas partes.

Criterios de evaluación: Grado en que el aspirante demuestra claridad y coherencia a la hora de argumentar y justificar ideas, expresa ideas que tienen relación con el texto propuesto con claridad y concisión y sigue un hilo centrado y/o pertinente, no colateral anecdótico. Grado en que el aspirante demuestra capacidad de interacción, de comunicación, de expresión, de escucha y de trabajo en equipo, aportando alguna idea nueva y mostrando iniciativa; recoge ideas y argumentos de otros y añade, matiza, contrasta; en el conjunto de intervenciones utiliza un tiempo equitativo, no acapara; su intervención aporta alguna cosa/función: abre el debate, profundiza, recoge, contrasta, sintetiza, resume, etc.